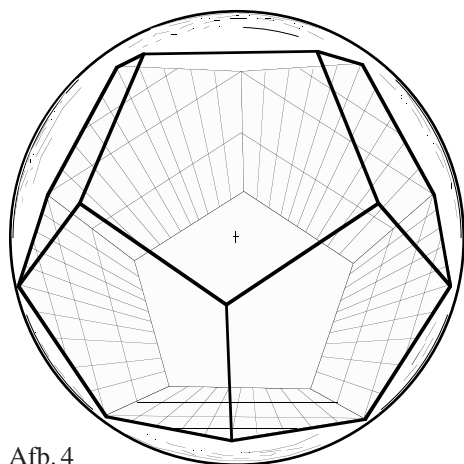

II DE VIJFVOUDIGE ZUIVERE KUBIEK

Als we van de dodecaëder in afb. 2 het bovenvlak en de vijf zichtbare vlakken verwijderd denken, dan kijken we in een door de 6 overige vlakken gevormd *dodecaëdrisch mandje*. In afb. 4 is dit getekend, zij het op een wat kleinere schaal. Met een bepaalde vlakvulling is

getracht om de perspectief nog wat te accentueren.

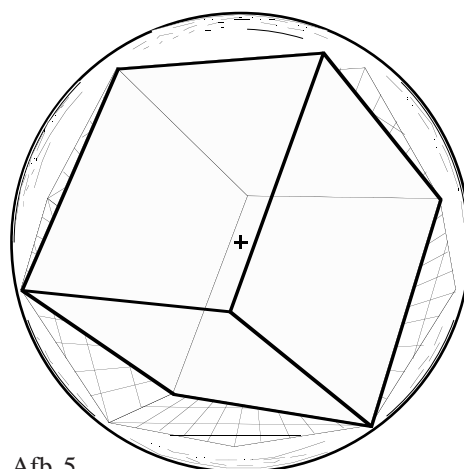
We kunnen dit mandje ook op andere wijze laten ontstaan. In gedachten of met behulp van een model gaan we dan uit van een regelmatige vijfhoek, met rondom en scharnierend daaraan verbonden nog 5 andere van gelijke grootte. Laten we die 5 vervolgens naar elkaar toe scharnieren, dan vormt zich tenslotte een soort schaal, overeenkomende met wat zojuist werd beschreven. Dit dodecaëdrische mandje, met zijn omhullende bol, is bij verschillende tekeningen die voor visuele ondersteuning van deze studie zijn gemaakt, als projectie-achtergrond te herkennen.

Afb. 4

We plaatsen nu een kubus - zie afb. 5 - met één van zijn 12 ribben op één van de vijf diagonalen in de bodem van het mandje. We hebben er voor gezorgd dat de kubusribbe en de diagonaal even lang zijn. Dan blijkt natuurlijk deze kubus ook verder 'precies' in het

mandje te passen, dat wil zeggen in alle 6 vijfhoeken is een diagonaal aan te wijzen die samenvalt met een kubusribbe. Completeren we de dodecaëder rondom de kubus, dan zouden we kunnen zeggen, indachtig hetgeen Plato heeft aangegeven:

Afb. 5

de Zuivere Kubiek heeft met zijn 12 ribben deel aan de 12 aspecten van het Heelal.

De kubus is het enige van de 5 regelmatige lichamen dat een 'dichte stapeling' geeft en dat als zodanig de ruimte 'geheel' kan vullen. In de inleiding is al vermeld dat dit lichaam als symbool een bijzondere betekenis heeft.

Daarover nog het volgende:

het beeld van *de Ruwe Steen en de daaruit te vormen Zuivere Kubiek*, heeft in de bouw-symboliek van de (Ned.) Vrijmetselarij een centrale positie.¹ Het is de aanduiding van de tot wasdom gekomen, resp. komende mens, niet te verwarren met de vele volwassenen. De veronderstelling ligt voor de hand dat het hier om een innerlijk proces gaat met betrekking tot het '*Ken U zelf*'², het Griekse '*Gnoothi seauton*'. Overigens zou dit wellicht beter weer

¹ Dierickx: p. 160; Wilmshurst: p. 61.

² Deel A: hoofdstuk X, p. 226/227, geeft een niet alledaagse benadering van het "Ken U zelf".

te geven zijn met de uitdrukking *'Leer U zelf kennen'*. Het is ongetwijfeld een proces waarbij voor iedereen het woord zal gelden: *'Op U komt het aan'*.

Hier zal ook de relatie kunnen liggen met wat door Jung werd aangeduid als *'individuatie-proces'*. Een proces dat zich openbaart in het patroon van onze innerlijke ervaringen, als een geleidelijk voortschrijdende verwerkelijking van de *'totaliteit van Leven'*. Een totaliteit van Leven van waaruit tevens dit proces wordt gereguleerd: het Zelf, dat zich kenbaar maakt in 1001 symbolen. Het is bijvoorbeeld de wijze vrouw, een diamant, een redding brengend dier, een oude wijze man, een kristal enz. Maar ook een steen en een kubus.¹

Met in gedachten de kubus,

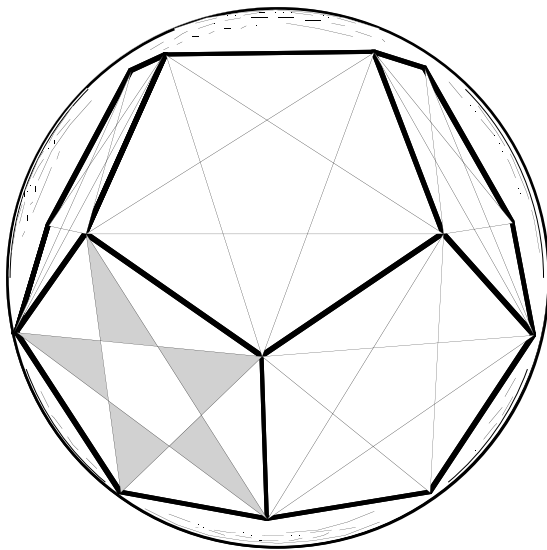
'die met zijn 12 ribben deel heeft aan de 12 aspecten van het Heelal',

maakten we een aantekening van een eigenaardige uitspraak van Rudolf Steiner:

• "Op het moment dat men door de scholing die wij (R.St.) hebben beschreven, de imaginatieve wereld betreedt en daar zijn Ik in beeld ziet, op dat moment dient men er zich wel van bewust te zijn dat men 12 verschillende beelden van zijn Ik kan zien.

En eigenlijk pas dan, als men vanuit 12 verschillende standpunten, standpunten waarop men bij wijze van spreken buiten zijn fysieke Ik heeft gestaan, heeft teruggeblikt op zichzelf, heeft men zijn Ik geheel begrepen. Het is met dit van buitenaf schouwen van het Ik, precies als met iets dat tot uitdrukking komt in de verhouding van de 12 tekens van de dierenriem tot de zon.

Men heeft slechts dán de mogelijkheid om verwarring in deze wereld te vermijden, indien men er reeds in de stoffelijke wereld een beetje aan went dat voor een mensenleven, bij wijze van spreken de eenzijdige beschouwing vanuit één enkel standpunt, géén alleenzalmakende zaak kan zijn."²

Afb. 6

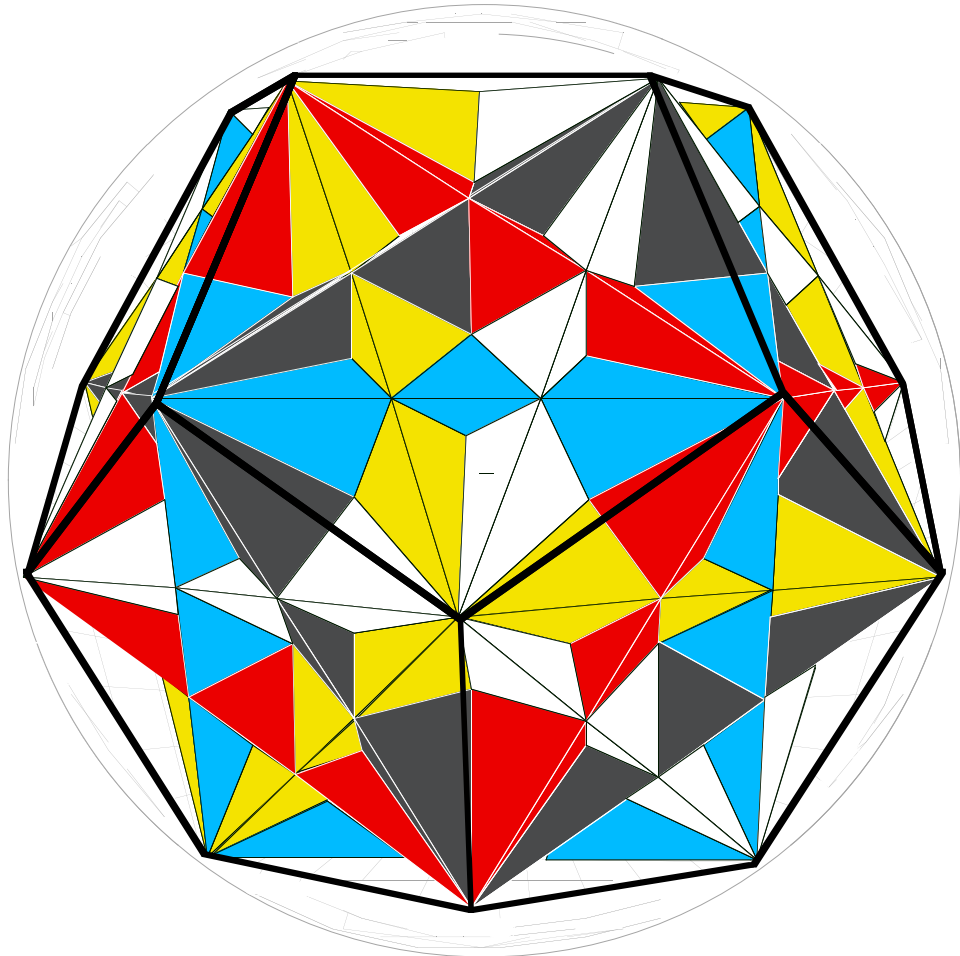
Met de 5 diagonalen die in de vorm van een pentagram in elke vijfhoek zijn te vinden - zie afb. 6 - corresponderen 5 posities van de kubus in de dodecaëder. Met andere woorden:

*de hoekpunten
van een regelmatig twaalfvlak
zijn tevens de hoekpunten van een
Vijfvoudige Zuivere Kubiek,
welke zich
in alle 12 aanzichten van 'het Heelal'
doet kennen als een
Vijfpuntige Ster.*

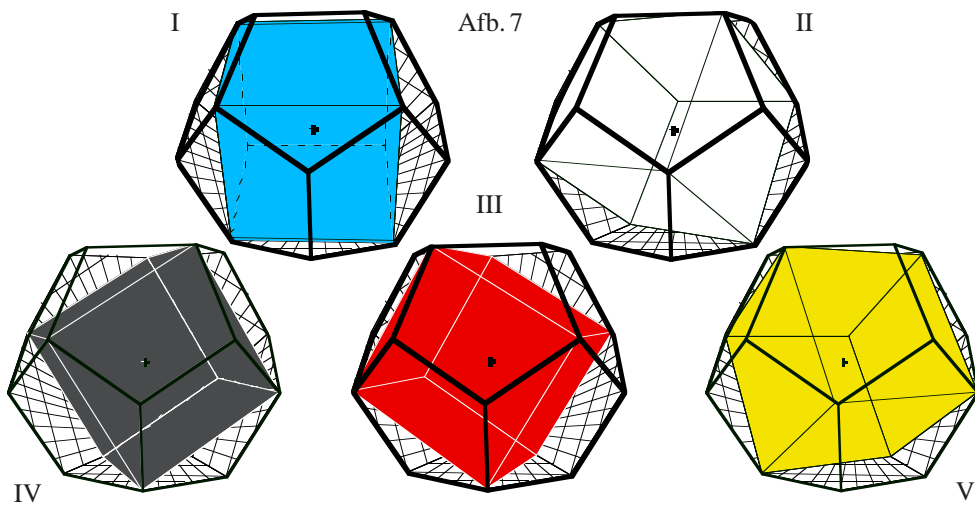
In afb. 7 - volgende pagina - zien we de 5 dodecaëdrische kubusposities in perspectief, zowel gezamenlijk als afzonderlijk. Dit laatste om herkenning van de kubussen in de samengestelde figuur te vergemakkelijken.

1 Jung-01: p. 196/229 (2e dr.); p. 205/243 (1e dr.).

2 St.-GA119: Wien, 29-03-10; p. 216.

Vijfvoudige Zuivere Kubiek

Na enig oefenen zien we hoe de vijf kubussen onder ieder vlak van de oorspronkelijke dodecaëder het relief van een pentagram vormen. De vijf punten van zo'n pentagram zijn als het ware 'uitgehoud', evenals de vijfbladige rozet in het midden. Elke kubus heeft ter onderscheiding van de andere *een eigen grijstoon als vlakvulling*; zodra we ons op één daarvan concentreren, 'springt' direct de betreffende kubus in het oog.

N.B.: getekend is hetgeen met één oog wordt waargenomen, indien dit zich bevindt op een afstand van ca. 4,5 kubusribbe van het middelpunt van een Vijfvoudige Zuivere Kubiek. Indien men moeite heeft om de perspectief te 'zien': houd de tekening op de genoemde afstand en staar met één oog via het middelpunt in de verte. Draai de tekening langzaam rond dat middelpunt. Na enige ogenblikken 'springt' dan de perspectief in het oog. Als dit een paar keer lukt is het misschien niet eens meer nodig: omgekeerd wordt het dan moeilijk om de tekening uitsluitend in het platte vlak te zien.

De vijf kubussen verdelen elkaar in een groot aantal 'bouwstenen'. Op aard en aantal daarvan komen we nog uitvoerig terug.¹ In afb. 7 valt echter al op, dat van deze bouwstenen per kubusribbe 3 stuks van buitenaf zichtbaar zijn, dus 180 in totaal. Het zijn 2 typen, waarbij van één bovendien het spiegelbeeld aanwezig is. Later zal blijken dat het geheel is opgebouwd uit 7 verschillende bouwstenen, waarbij dan één, zoals gezegd, bovendien nog in spiegelbeeld aanwezig is. Het getal 180, waarmee de Vijfvoudige Zuivere Kubiek zich als het ware naar buiten toe presenteert, is te zien als $9 \times 2 \times 10$, hetgeen, in zijn kwalitatief aspect, een aanduiding betreft van:

*het Leven (9) in de Paren van tegenstellingen (2),
in relatie met het Allerhoogste (10).*

N.B.: zoals dat hier staat maakt het de indruk zomaar uit de lucht gegrepen te zijn; doch met deel A als achtergrond verandert die indruk wellicht van karakter. Mogelijk is er dan zelfs 'ruimte' om in deze 180 ook een aanduiding te zien van $5 \times (17+19)$. Dat wil zeggen dat in de 3×12 bouwstenen waarmee elk van de 5 kubussen zich in deze compositie naar buiten toe blijft presenteren, tevens de 'samenvatting van 17 en 19' gelegen is, van 'Ontvankelijkheid en Wekking', uiteraard als verwijzing. Doch dit terzijde. Zoals in de inleiding reeds gezegd: overal waar in deze studie op een dergelijke wijze aan getallen een betekenis wordt 'toegekend', is die - ook zonder dat dit afzonderlijk wordt vermeld - ontleend aan een door Wijnmalen gegeven denominatie met betrekking tot het kwalitatief aspect van getallen. Men zou ze voorlopig als een soort werkhypothese kunnen beschouwen. Waar gebruik gemaakt wordt van andere instromingen op het gebied van getallensymboliek, wordt dit apart vermeld.

-0-

¹ Zie hoofdstuk X en bijlage C.